

Nakładem Podhal. Spółki Wydawniczej w N. Targu. „Gazeta Podhalańska” wychodzi na każdą niedzielę

Adres redakcji: Nowy Targ, GIMNAZJUM, administracji RYNEK 4. I. p. — Rękopisów nie zwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających odp., należy dołączyć markę na odpow.

Nr. telefonu 10.

Cena pojedynczego numeru
20 groszy.

Konto czek. P. K. O.
Warszawa 151.902.

Prenumerata kosztuje kwartalnie w Polsce 2 złote, — W Ameryce rocznie 2 dolary. — Ogłoszenia według umowy z Administracją. Reklamacje (nie zaklejone) są wolne od opłaty pocztowej.

W sprawie podniesienia stanu sanitarnego osiedli miejskich i wiejskich.

(II. Dokończenie)

IV. W sprawie usuwania nieczystości w miejscach nieskanalizowanych powinny być przestrzegane następujące przepisy sanitarne:

1) sposób usuwania wydaliny ludzkiej i zwierzęcych musi zapobiegać dostępowi do wydalniczych, zwierząt domowych i ptactwa, które mogą być roznośicielami zarazków chorobotwórczych, zawartych w wydalinach.

Zaznaczyć należy, że wydaliny ludzkie mogą zawierać zarazki tak ciężkich chorób zakaźnych, jak tyfus brzuszny, cholera, czerwonka a także różne szkodliwe pasożyty (tęgoryjec, taslemiec i inne)

2) Wydaliny nie powinny zanieczyszczać powierzchni podwórzy i nie powinny być przechowywane w zbiornikach nieuszczelnionych, gdyż w tym wypadku mogą one być niebezpiecznym materiałem zakaźnym i powodować zanieczyszczenie (drogą powierzchniową, lub zaskórną) studzien, źródeł i potoków.

3) Ustępy powinny odpowiadać następującym wymaganiom higienicznym:

a) przy każdym domu mieszkalnym powinien być odpowiedni ustęp,

b) ściany ustępu powinny być solidnie, szczelnie zbudowane i dochodzić do powierzchni grun-

tu, otwór siedzeniowy powinien posiadać szczelną przykrywą. Ustęp musi być czysto utrzymywany, a deski siedzeniowe i podłoga codziennie szorowane.

c) ustęp powinien być na szczelnym dole kloaczonym z betonu, lub dobrze wypalanej cegły na zaprawie cementowej, przyczem podłozę dołu i ściany z zewnątrz powinny być wyłożone warstwą gliny (30—40 cm.). Dół ten powinien być szczelnie zasklepiony, posiadać z zewnątrz budynku ustępowego otwór dla oczyszczenia dołu, zamykany szczelnie podwójnymi pokrywami. Minimalna wielkość dołu kloaczego (dla potrzeb rodziny z 5 osób) powinna wynosić $1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ m. O ile poziom wody zaskórnej jest wysoki zaleca się budowę dołów wystających ponad powierzchnię gruntu.

d) mniej odpowiednie, ale dopuszczalne są ustępy ze zbiornikami ruchomymi (kubły blaszane, skrzynki obite blachą lub drewniane smółkowane) na podłożu zabezpieczonym od przemoknięcia, przy warunkach wzorowo czystego ich utrzymywania, częstego opróżniania i szczelnego osłonięcia (część dolna jednej ze ścian ustępu ma być ruchoma, na zawiasach, dla umożliwienia usuwania kubłów lub skrzynek),

e) zarówno ustępy na dole kloaczonym jak i ze zbiornikami ruchomymi powinny być odpowiednio przewietrzane przez kanał wyciągowy, prowadzący ponad dach ustępu,

f) doły kloaczne i kubły nie mogą być przepelnione i powinny być codziennie przysypywane

miałem torfowym, popiołem, w ostateczności piaskiem, suchą ziemią, w celach zaś desyngfikcyjnych wapnem niegaszonym, lub polewane mlekiem wapniennem. W każdym ustępie powinny być umieszczone wewnątrz skrzyneczki z odpowiednim materiałem do zasypywania i szuflą,

g) przy gospodarstwach rolnych na wsi o ile w odnośnych domach niema zakładów przemysłowych, ewent. mieszkań czynszowych (lub letniskowych) mogą ustępy być położone nad dolami nawozowymi (kompostarniami) o ile takowe są szczelne (cegła, względnie kamień na cemente, beton) przykryte i odległe od domów mieszkalnych, a także od studzien (co najmniej 10 m).

h) w gminach miejskich, uzdrowiskach i wogóle w punktach bardziej uczęszczanych powinny być odpowiednio urządzone ustępy publiczne.

4) doły (zbiorniki) nawozowe winny być szczelne (betonowe) lub z cegły (kamienia na zaprawie cementowej). Podłoże i ściany dołu powinny być wyłożone warstwą gliny (do 40 cm.). Doły nawozowe (kompostarnie) powinny być przykryte.

W gospodarstwach rolnych na wsi dopuszczalne są szczelne doły nawozowe odkryte, o ile są one położone w znaczniejszem oddaleniu od domów mieszkalnych, wówczas wskazanem jest, aby doły te były połączone z szczelną (betonową) studzienką na płynną gnojówkę. Teren, otaczający doły nawozowe powinien być zabrukowany na szerokości co najmniej 1 m. Ściany dołu mają sięgać przynajmniej $\frac{1}{2}$ metra nad powierzchnię gruntu. Doły nawozowe mogą służyć dla wysypywania tam śmieci i odpadków gospodarczych stałych. Koniecznem jest przysypywanie jaknajczęstsze nawozu torfem (wzgl. ziemią), co usuwa woń, powstrzymuje procesy gnilne i podnosi wartość użytkującą nawozu.

W wyjątkowych wypadkach mogą być dopuszczalne doły nawozowe na wsi (wyłożone kamieniami bez cementu) z grubą warstwą gliny zzewnątrz, o ile odnośne gospodarstwa są w odosobnieniu i o ile to nie zagraża zanieczyszczeniem studzien, źródeł, potoków i ścieków.

Powyżej skreślone uwagi przedstawiają zasadnicze wymogi sanitarne, na których powinna opierać się asanacja osiedli miejskich i wiejskich. Ustawowy obowiązek troski o najlepszy stan sanitarny osiedli ciąży na urzędach gminnych. Poza tem wszyscy mieszkańcy obowiązani są przestrzegać odnośne przepisy sanitarne. Pomimo nastrożających się trudności, przy odpowiednim wysiłku pracy i woli, przy zrozumieniu ludności

i przy stałym nadzorze i bezpośredniej pomocy czynników samorządowych, akcja powyższa powinna wkrótce doprowadzić do pożądanych wyników dla dobra ogółu ludności.

Zaznaczam wkońcu, iż podniesienie stanu sanitarnego osiedli na Podhalu ma specjalnie ważne znaczenie ze względu na charakter jego letniskowy i uzdrowiskowy, a także ze względu na szerzące się tu endemicznie niektóre choroby zakaźne (zwłaszcza tyfus brzuszny i gruźlica).

Zdrowy klimat podgórski i górski i piękne położenie tutejszych osiedli sprowadza liczne rzesze osób, potrzebujących wzmocnienia swego zdrowia. Ruch letniskowy i uzdrowiskowy wzmógłby się znacznie, gdyby przyjeżdżający mogli mieć tu higieniczne warunki mieszkaniowe.

Akcja więc asanacyjna miałaby również ważne znaczenie gospodarcze dla Podhala poza trwałą korzyścią podniesienia poziomu zdrowotnego i kulturalnego życia miejscowej ludności.

Dr. Danielski,
lekarz powiatowy.

O zaprowadzeniu wzorowych sadów w Limanowskiem.

Powiat Limanowski, a szczególnie południowa strona powiatu, należy do tej kralny gdzie jest początek wody a koniec chleba. Ludność pracuje ciężko od rana do nocy, a z tego lichego i nieurodzajnego gruntu wyżywić się nie może, ani koniecznych wydatków pokryć.

Próbują tu gospodarze różnych sposobów, by tę nieszczęsną biedę i siostrę jej nędzę odepchnąć od siebie, ale wszelkie wysiłki daremne, a bieda ciągle zaskakuje z jednej, a nędza z drugiej strony. Ażeby tej nieszczęsnej biedzie zaradzić, powstała tu szersza myśl, by gospodarze całego powiatu wzięli się ubocznie przy gospodarstwie rolnem do sadownictwa, zakładając wzorowe sady owocowe.

Pochwalił ten zamiar P. Starosta Maroszani jako Prezes, oraz Sekr. Wydz. pow. P. Antoni Stręk i za staraniem tychże Panów Rada pow. uchwaliła, by Wydz. pow. zajął się tą tak ważną sprawą dla dobra ludności całego powiatu.

W myśl tej uchwały Wydz. pow. postarał się w krótkim czasie o instruktora sadowniczego, tak, że już w lipcu br. przybył na to stanowisko p. Józef Marek, i żywo niezabawiając się pogadankami, — wzięł do ręki taśmę — przybył do parafji Kamienickiej i rozpoczął pracę naprzód w Zbludzy.

Praca jego ograniczała się na tem, że każdemu chętnemu gospodarzowi zaznaczył miarą i paliłkiem miejsce, gdzie ma być drzewko posadzone.

W czasie, gdy p. instruk. Marek spełniał swą czynność — p. sekr. Stręć starał się o zakupno najodpowiedniejszych odmian drzewek owocowych i zanim p. Marek roboty wykończył, drzewka już nadeszły i to drzewka śliczne, po umiarkowanej cenie i z pewnym kredytem dla założycieli wzorowych sadów.

Wynik szybkiej jesiennej pracy był taki, że gmina Zbludza licząca nr. 80, posadziła 1200 drzewek — Kamienica 1500 — Zasadne 600 — Zalesie 300, Szczawa 200 razem 3800 drzewek. Wspomniała rzecz widzieć to na miejscu, a wspomniała będzie, gdy tyle sadów zakwitnie i wyda znaczną ilość pięknych owoców na korzyść właścicieli. — Daj Boże, aby i inne gminy naszego powiatu poszły za przykładem tutejszych gmin.

W końcu muszę nadmienić, że i nasz Wny ks. proboszcz Jan Roszek w Kamienicy nie pozostał w tyle, lecz założył śliczny sad 5-ciomorgowy przy plebanji. Będzie to wielka pamiątka nie tylko dla parafji, ale także dla jego następców.

Za wszystkie prace i życzliwe starania dziękujemy tą drogą serdecznie P. Staroście, oraz p. sekr. P. Stręćkowi — następnie Radzie pow. i p. Instruktorowi, a nasze pokolenia będą z wdzięcznością wspominać głównych pracowników i założycieli licznych wzorowych sadów w naszym powiecie. Józef Franczyk w Zbludzy.

Listy.

PODSZKLE, w listopadzie 1927 r

Mieliśmy tu w tym miesiącu niespodziewanego gościa. Mianowicie jednego dnia raniutko wstały kobiety u Wincka Jagodzinięgo i przygotowały się do tarcia lnu. W tym celu dobrze go chciały osuszyć i napaliły w piecu. Niewiadomo z jakich przyczyn len się zapalił w drugim pokoju.

Len jak benzyna, naraz się zapalił i cały dom w ogniu. Przerażenie było okropne. Gospodarz domu i troje dzieci jeszcze w głębokim śnie były pogrążone i omal, że nie spłonęli razem z domem. W ostatniej chwili wydostali się z palącej chałupy. Nic a nic nie zdołano wynieść, tylko pierzyny i z komory kufarki.

Służebność paszy i poboru drzewa na opał na Podhalu. Karta C.

(VI)

Liczba porządk. 104. L. 98 pod. 21 lutego 1916.

Na podstawie wyroku c. k. Najwyższego Trybunału Sprawiedliwości w Wiedniu z dnia 23/X 1914 lez. Og. I 171/II intabuluje się prawo służebności poboru drzewa na opał w lasach należących do dóbr Murzasichle, o ile te lasy stanowią parcele przytoczone jako obciążone w orzeczeniu ek. Komisji wykupna i regulacji ciężarów gruntowych z daty Kraków 3/9 1866 No 13111/S w dziale B. pobór drzewa opałowego pod L. 1/ względnie pod subnumerami 1 do 23 włącznie tego orzeczenia, lub części rzeczonych parcel, a to mianowicie prawo poboru. lecz pod ograniczeniami zamieszczonemi w powołanem orzeczeniu w ustępach L. 4, 5, 6, a, b, c, d, e, f, g, h. z modyfikacjami zarządzonemi przez ek. Ministerstwo spraw wewnętrznych a intymowanemi reskryptem ek. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 19/4 1868 L. 3674 następujących gatunków drzewa.

a) gałęzi i patyków z drzew spartych na ziemi leżących.

b) odłotów tj. gałęzi i wierzchołków przy rąbaniu drzewa pozostających, jednakże tylko do 4 cali grubości z grubszego końca.

c) leżaków tj. drzewa czy to z wykrotów lub złomisk pochodzących czy też z innej przyczyny w lesie pozostawionego na ziemi leżącego, jeżeli wskutek leżenia jest już tak nadpsute i ognite, że ani do sągów ani na budowlę nie jest użytecznem bez różnicy grubości.

d) podsuszków tj. całkiem uschniętych młodych drzewek do 3 cali grubości u spodu, jakie się zwykle w gęstwinach lasu znajdują też o tyle tylko, o ile takie suszki bez użycia siekiery lub innego ostrego narzędzia wylamane rękami lub wyrwane być mogą dla ;

1 Agnieszki Majerozyk	real. ND.	2
2 Jędrzeja Brzyszkowskiego	" "	3
3 Jana Kamińskiego	" "	4
4 Marjanny z Kopińskich Bułowej	" "	5
5 Wojciecha Handzla	" "	6
6 Jana Kopinskiego	" "	7
7 Bartłomieja Kopińskiego	" "	8
8 Wojciecha Łukaszczyka	" "	9
9 Jakóba Ciszka	" "	11

Jest zwyczaj we wsi, że jak jest pożar, to na wieży kościelnej bije się sercem w jedną stronę dzwonu. Na głos przeraźliwy i zło wieszający dzwonu, naraz cała wioska stanęła na nogi i gasiła pożar. Łuna ognia, przesycona tysiącami iskier biła het ku niebu. Widok był okropny. Gospodarz domu bez ubrania, żona jego z poparzoną twarzą nasamprzód gasili ogień.

I dziwnem zdało się, że gospodarz kiedy widział, że jego nic uratować się nie da, z całymi siłami jął się ratować dom sąsiada, by i ten nie padł pastwą ognia. Nie oszczędził swojego zdrowia.

„Po oo dwóch biedaków, kiedy wystarczy jeden“ mówił gospodarz płonącego domu i uratowano sąsiada.

Z wyniesionych rzeczy od sąsiadów nikt nic nie skradł. Taki jest zwyczaj, że z pogorzeliśka nikt nic nie bierze, bo o ileby wziął taki jest przesąd, że do roku się sam spali, albo inne okropne nieszczęście go spotka.

Jeden raz się tylko zdarzyło, że podczas pożaru wyносиła obca kobieta bieliznę do owsa, z tem, że później je ukradnie. Gdy się to o tem dowiedzieli, kobietę złodzieja zamknęli, tam gdzie

prosiaki mieszkają. Po ugaszeniu ognia na kobietę wodę lali przez powalę, pluli, błotem rzucali przez szpary.

Na drugi dzień na powrozach uwiązaną za szyję, jak bydłę po wsi kilka razy prowadzono, potem do więzienia na dwa miesiące. I od tego czasu ta sama historia się nie powtórzyła. Nikt nie kradnie. Kobietę ukarał i Bóg, bo niema od tego czasu ani mieszkania ani majątku.

A. F.

JABLONKA, w listopadzie 1927 r.

W Jablonce zmarł 96 letni Serafin Wierciek. Pomimo bardzo wysokiego wieku był czerstwy i pracował do ostatniej chwili. Wódki w życiu niepił. — Na pogrzeb zjechała się cała rodzina.

Nieboszczyk miał dwóch synów nauczycielami, z pomiędzy zaś wnuków jeden uczy na Węgrzech, dwóch w Czechosłowacji, trzech zaś w Polsce.

Wierciek nazywał się przedtem Paś, przed 1800 laty. — Później sobie przybrał przydomek Wierciek.

.....
Czytajcie i rozszerzajcie „Gazetę Podhalańską“.
.....

10 Jana Marka	realności ND.	236
11 Józefa Pawlikowskiego	„	12
12 Jędrzeja Pawlikowskiego	„	83
13 Jędrzeja Warniczka	„	13
14 Jędrzeja Olesia Grabarza	„	14
15 Józefa Marka syna Jana	„	15
16 Józefa i Wojciecha Ceterów	„	17
17 Wojciecha Ceterę	„	18
18 Jędrzeja Gacka	„	19
19 Jędrzeja Kasperka Spisaka	„	20
20 Jakóba Mrowcy	„	23
21 Józefa Bendyka syna Jakóba	„	24
22 Franciszka Króla	„	26
23 Jana Zagórskiego syna Wojciecha	„	28
24 Wojciecha i Jędrzeja Polaków	„	46
25 Jakóba Skwarka syna Jana	„	30
26 Jana Skwarka	„	31
27 Wojciecha Kalety	„	32
28 Sebastiana Milana	„	33
29 Jędrzeja Kamińskiego	„	34
30 Wojciecha Sieczki	„	35
31 Jędrzeja Szaflarskiego Sebastiana od Sieczki	real. ND.	36
32 Jakóba Szaflarskiego	„	56
33 Jana Kasperka syna Wojciecha z Sykutówki	„	37

34 Jana Szaflarskiego	realności ND.	38
35 Jędrzeja Kasperka	„	39
36 Jana Józefa i Jakóba Zagórskich	„	139
37 Jędrzeja Kulacha	„	41
38 Antoniego Waksmundzkiego	„	42
39 Jędrzeja Łatek	„	44
40 Jędrzeja Walkosza	„	47
41 Józefa Skwarek	„	48
42 Wojciecha Warniczka	„	49
43 Kajetana Zacherka	„	51
44 Jędrzeja Jarzabka	„	52
45 Jędrzeja Skwarka	„	54
46 Jędrzeja Walkosza Kaprała	„	55
47 Michała Walkosza Kaprała	„	55
48 Jana Polaka	„	57
49 Jędrzeja Janiaka	„	59
50 Franciszka Wąsika Rusina	„	60
51 Wojciecha Kalaty	„	61
52 Jana Kalaty Wodziaka	„	63
53 Jana Kulacha Wenola	„	64
54 Wojciecha Kalaty	„	65
55 Józefa Fąfrowicza	„	66
56 Jakóba Kalaty Jędrochy	„	67
57 Tomasza Króla	„	69
58 Jędrzeja Góldyna	„	70
59 Wojciecha Wygońskiego	„	71

Z Polski i ze świata.

Marsz. Piłsudski wyjechał do Wilna w Towarzystwie ministra Zaleskiego, min. Knolla, pułkownika Prystora, naczelnika wydziału wschodniego Holówki i radcy legalnego Szumlakowskiego. Po drodze w Białymstoku wsiadł do pociągu poseł polski w Moskwie p. Patek. Na dworcu kolejowym w Wilnie przy pociągu, który spóźnił się o dwie godziny oczekiwał marszałka i ministrów wojewoda Raczkiewicz. Przybył również do Wilna poseł polski z Rygi p. Łukasiewicz. W Wilnie oczekiwali na marszałka dowódca okręgu Litwinowicz z Grodna, oraz szereg osób wojskowych i cywilnych. W kołach politycznych rozeszła się wiadomość, że w Wilnie odbędą się ważne narady polityczne.

Dochody z łasów państwowych za pierwszych 7 miesięcy br. przekroczyły przewidziane budżetem dochody o 24 proc. W budżecie przewidziano wpływ sumy 56 milionów, obecnie zaś wpłynęło 69 i pół miliona. W tym samym okresie czasu roku ubiegłego, lasy państwowe wpłaciły do kasy państwowej tylko 25 milionów.

Wpływy z danim publicznych i monopolu za czas od 1-go kwietnia rb. do 21 października rb. wyniosły ogółem 1.17615 milj. zł. to jest o 2073 milj. zł. więcej, niż na tenże okres z. r. budżetowego. Z tego daniny dały o 170,5 milj. zł. więcej, monopole zaś o 36,8 milj. zł. więcej niż w ubiegłym roku.

W Warszawie podpisano umowę, na podstawie której Rosja zobowiązała się zwrócić wszystkie dzieła sztuki, zrabowane w Polsce za panowania carów. Przy tej sposobności oświadczył rosyjski poseł Bogomiłow, że dzięki tej umowie naprawiono krzywdę, wyrządzoną Polsce przez rządy carskie. Dodał też jeszcze do tego, że jego jedynym dążeniem będzie doprowadzić do zbliżenia pomiędzy Polską a Rosją sowiecką.

Rokowania handlowe między min. Strzemianem a reprezentantem rządu polskiego p. Jackowskim w głównych zarysach zostały doprowadzone do końca.

Techniczne prace nad obrobieniem postanowionego polsko niemieckiego prowizorium handlowego, które stosownie do życzeń niemieckich będą się składały z szeregu osobnych umów,

60	Wojciecha Warniczka	real.	ND.	72
61	Jędrzeja Mostowskiego	"	"	73
62	Jakóba Kamińskiego	"	"	76
63	Jędrzeja Kamińskiego	"	"	76
64	Sebastjana Handzla	"	"	76
65	Salomei Zagórskiej	"	"	77
66	Jana Homalskiego	"	"	78
67	Jana Kasperka	"	"	80
68	Józefa Handzla	"	"	81
69	Wojciecha Kopińskiego Sowy	"	"	84
70	Wojciecha Wilozka	"	"	85
71	Wojciecha Walkosza	"	"	86
72	Józefa Gała Falczara	"	"	87
73	Józefa Mrugały	"	"	89
74	Wojciecha Sądelskiego	"	"	90
75	Wojciecha Żytniowskiego	"	"	91
76	Anny z Ceterów Chudoby	"	"	92
77	Jędrzeja Makucha	"	"	95
78	Jędrzeja Saguły	"	"	96
79	Jędrzeja Polaka	"	"	97
80	Jana Walkosza	"	"	79
81	Józefa Mrugały	"	"	102
82	Wojciecha Goldyna	"	"	102
83	Jana Kasperka	"	"	104
84	Wojciecha Goldyna	"	"	105
85	Józefa Goldyna	"	"	181

86	Jędrzeja Goldyna	real.	ND	217
87	Jana Goldyna	"	"	107
88	Tomasza Makucha	"	"	109
89	Józefa Makucha	"	"	108
90	Jakóba Zacherka	"	"	110
91	Jędrzeja Mostowskiego	"	"	112
92	Sebastjana Gila	"	"	114
93	Macieja Łukaszczyka	"	"	115
94	Jana Gała Tulcarza	"	"	117
95	Anny Kamoń	"	"	119
96	Jana Guta	"	"	120
97	Jana Cetery	"	"	121
98	Anny Walkosz	"	"	122
99	Bartłomieja Szostaka	"	"	123
100	Jana Migieła	"	"	124
101	Jana Rączki	"	"	125
102	Jakóba Olesia	"	"	126
103	Jędrzeja Chudoby	"	"	228
104	Franciszka Chudoby	"	"	128
105	Wojciecha Walkosza	"	"	129
106	Jana Chudoby	"	"	130
107	Józefa Kopińskiego	"	"	131
108	Jędrzeja Skwarka	"	"	132
109	Wojciecha Kasperka	"	"	133
110	Jędrzeja Majewskiego	"	"	134
111	Staniaława Kulacha	"	"	135

wykonywają delegacje obu stron, które rozpoczną swą działalność w najbliższy poniedziałek. Obie strony mianowały kierowników delegacji. Na czele polskiej stanie p. Twardowski, obecny prezes Izby handlowej polsko-austrjackiej, na czele niemieckiej dr. Ernst z ministerstwa finansów Rzeszy.

Posel Walenty Toczek z „Piastra“ wystosował do zarządu głównego stronnictwa pismo, w którym uzasadnia wystąpienie z „Piastra“ i solidaryzowanie się z akcją senatora Bojki. Posel Toczek oświadcza w tem piśmie, że wszystkie zabiegi jego i szeregu jego towarzyszy, mające na celu doprowadzenie do współpracy „Piastra“ z rządem pozostały bezskuteczne, a w stronnictwie wytworzyła się mafia, dążąca do walki z Marszałkiem Piłsudskim, wobec którego cały naród, a zwłaszcza chłopci, mają dług wdzięczności.

Wiceprezes Małopolskiego Tow. Rolniczego p. Jura wystosował list na ręce p. Witosa, w którym go zawiadamia o swem wystąpieniu z „Piastra“. Jako motywy p. Jura podaje m. l. politykę p. Witosa, a przede wszystkim jego wrogi stosunek do rządu Marszałka Piłsudskiego.

20 lecie zgonu Stanisława Wyspiańskiego. Ce-

lem uczczenia pamięci wieszczą śp. Stanisława Wyspiańskiego zawiązał się w Krakowie Komitet celem zaaranżowania uroczystego obchodu 20 lecia jego śmierci. Obchód trwał dwa dni. W niedzielę dnia 27 listopada br. jak w wileńskich rocznicy śmierci odbyła się w Krakowie uroczysta akademja dla szerszych warstw ludności. Następnego zaś dnia o 9 rano nabożeństwo w Grobach zasłużonych na Skalce, po którym nastąpiły uroczyste poranki w szkołach. Wieczorem uroczyste przedstawienie w teatrze Słowackiego.

Ministerstwo rolnictwa cofnęło zapomogę dla C. T. R. Ministerstwo Rolnictwa zawiadomiło Zarząd Centralnego Tow. Rolniczego o cofnięciu zapomogi. Prawdopodobnie cofnięto ją za to, że C. T. R. uprawiało politykę. Tepienie przez rząd polityki w takich organizacjach jak C. T. R. uważamy za słuszne, bo organizacje rolnicze powinny iść na wieś z oświatą, a nie z partyjnictwem, którego mamy już dosyć.

Gen Żeligowski Wojewodą. W związku z po- bytem w Wilnie marsz. Piłsudskiego rozeszła się wiadomość, że przeniesiony w stan spoczynku gen. Żeligowski mianowany będzie wojewodą

112	Wojciecha Góldysza Klusia	real. ND.	138
113	Józefa Mostowskiego	„	112
114	Marjanny Strama	„	140
115	Jana Walkosza	„	141
116	Tomasza Lubelskiego	„	143
117	Wojciecha Marduly	„	144
118	Jędrzeja Kopińskiego	„	148
119	Jędrzeja Cipka	„	149
120	Macieja Landy	„	151
121	Wojciecha i Jędrzeja Stanków	„	152
122	Michała Kamińskiego	„	154
123	Józefa Gubały	„	157
124	Jędrzeja Gała	„	159
125	Wojciecha Wąsika	„	164
126	Jakóba i Jędrzeja Makuchów	161 i	165
127	Józefa Kalaty	realności ND	167
128	Jana Skwarka	„	169
129	Jana Kucharskiego	„	172
130	Józefa Szaflarskiego	„	173
131	Stanisława Łasia	„	175
132	Jędrzeja Olesia	„	177
133	Franciszka Pawlikowskiego	„	178
134	Jakóba Chudoby	„	182
135	Agnieszki Klimas	„	194

Liczba porządkowa 105. L. 99 pod 21/2 1916.

Na podstawie wyroku ok. Sądu Obwodowego

w Nowym Sączu z 3 listopada 1913 Cg. I 170/11 i wyroku ok. Najwyższego Trybunału sprawiedliwości we Wiedniu z dnia 23 października 1914 Cg. I. 170/11 intabuluje się prawo służebności poboru drzewa na opał w lasach należących do dóbr Murzasichle, o ile te lasy stanowią parcele przytoczone jako obciążone w orzeczeniu ok. komisji wykupna i regulacji ciężarów gruntowych z datą Kraków 3/9 1866 N. 13111/S/ w dziale B. pobór drzewa opałowego pod L 1 względnie pod subnumerami 1 do 23 włącznie tego orzeczenia lub części rzeczonych parcel, a to mianowicie prawo poboru lecz pod ograniczeniami zamieszczonemi w powyższem orzeczeniu w ustępach 1, 4, 5, 6, a, b, c, d, e, f, g, h, z modyfikacjami zarządzonemi przez ok. Ministerstwo spraw wewnętrznych a intymowanemi reskryptem ok. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 19/4 1868 L. 3674 następujących gatunków drzewa:

a) gałęzi i patyków z drzew spartych na ziemi leżących.

b) odlotów tj. gałęzi i wierzchołków przy rąbaniu drzewa pozostających, jednakże tylko do 4 cali grubości z grubszego końca.

c) leżaków tj. drzewa czy to z wykrotów lub

wileńskim. Dotychczasowy wojewoda Raszkiewicz utrzymać ma inne ważne stanowisko państwowe.

Amerykański doradca finansowy p. Derey przybył dnia 21 bm. do Warszawy delegowany przez konsorcjum zagraniczne, jakie udzieliło Polsce pożyczki.

St. Przybyzowski wielki pisarz nie żyje. We środę o godz. 11-tej przed południem zmarł nagle na udar serca Stanisław Przybyszewski w 60 roku życia. Śmierć zaskoczyła śp. St. Przybyszewskiego w Jaronkach pod Inowrocławiem, w majątku państwa Niewiejskich, gdzie znakomity pisarz bawił od kilku dni, kończąc przygotowania do swoich odczytów o Janie Kasprówiczu, które miał wygłosić w najbliższych dniach w Krakowie, a następnie w Poznaniu. Zwłoki śp. St. Przybyszewskiego zostaną złożone na wieczny spoczynek w Górze pod Inowrocławiem w parafii Łojewo, na Kujawach skąd pochodzi rodzina Przybyszewskich. Termin pogrzebu nie został jeszcze ustalony.

Zapowiedź nowych ograniczeń imigracji do Stanów Zjednoczonych. Amerykański minister pracy Davis oświadczył iż przygotowuje nowy program ograniczenia imigracji do Stanów Zjednoczonych,

w którym przewidziane są między innymi polityczna rejestracja wszystkich cudzoziemców, ściślejsza kontrola pozwoleń udzielanych na przyjazd żonom i dzieciom cudzoziemców. przybywających do Stanów Zjedn. na podstawie obowiązujących kontyngentów, kontrola przybywających do Stanów w celach studjów, jak również przedstawicieli wolnych zawodów. Program ten prowadzi szereg istotnych zmian w dotychczasową politykę imigracyjną Ameryki. W sprawie tej wygłosił jeden z członków kongresu mowę w Waszyngtonie. Iż zamierza w czasie najbliższej sesji kongresu zgłosić projekt ustawy w sprawie dalszego ograniczenia imigracji i wydania zarządzeń celem usunięcia z terytorjum Stanów niepożądanych cudzoziemców.

Dnia 21 bm. na giełdzie paryskiej notowano urzędowo polską siedmioprocentową pożyczkę stabilizacyjną po kursie 2 485 franków francuskich, tj. po 95.0 dolarów, czyli o 3.0 punktów wyżej od kursu emisyjnego

Demonstracja górników w Londynie. Bezrobotni górnicy okręgu Wells, którzy po dłuższym marszu przybyli do Londynu, urządzili w asyście

domisk pochodzącego, czy też z innej przyczy-ny w lesie pozostawionego, na ziemi leżącego jeżeli wskutek leżenia jest już tak nadpsute i ognite, że ani do sągów ani do budowli nie jest użyteczne bez różnicy grubości.

d) podsuszków tj. całkiem uschniętych młodych drzewek do 3 cali grubości u spodu, jakie się zwykle w gęstwinach lasu znajdują, lecz o tyle tylko, o ile takie suszki bez użycia siekiery lub innego ostrego narzędzia rękami wylamane lub wyrwane być mogą dla:

1 Jakóba Pastora	real.	ND. 1
2 Jakóba Kalety	"	" 2
3 Marjanny Mucha	"	" 3
4 Szymona Gacka	"	" 4
5 Józefa Migieła	"	" 5
6 Jędrzeja Handzla	"	" 6
7 Agnieszki Głęb	"	" 7
8 Franciszka Głęb	"	" 8
9 Bartłomieja Głęb	"	" 9
10 Michała Kopytki	"	" 11
11 Tomasza Głęb	"	" 12
12 Wojciecha Waksmundzkiego	"	" 13
13 Katarzyny Komperda	"	" 14
14 Marjanny 1° Królowej 2° Gackowej	"	" 15
15 Marjanny Fafrowiczowej	"	" 16

16 Wojciecha Króla Syn Macieja real.	Nd.	17
17 Józefa Muchy	"	" 18
18 Jędrzeja Muchy	"	" 19
19 Jakóba Chryca	"	" 20
20 Józefa Gacka	"	" 21
21 Stanisława Cetery	"	" 22
22 Wojciecha Cetery	"	" 23
23 Franciszka Jachymiaka	"	" 24
24 Wojciecha Fafrowicza	"	" 25
25 Józefa Walkosza Starego	"	" 26
26 Franciszka Mrowcy	"	" 27
27 Wojciecha Kalaty	"	" 28
28 Józefa Stanka	"	" 29
29 Jana Walkosza	"	" 31
30 Bartłomieja Gacka Błazka	"	" 32
31 Bartłomieja Gacka Kazimierza	"	" 34
32 Jana Króla Leśniconia	"	" 34
33 Jana Szaflarskiego	"	" 35
34 Franciszka Szeligi	"	" 36
35 Wojciecha Rączki	"	" 37
36 Jana Kalety	"	" 38
37 Tomasza Stanka	"	" 39
38 Wojciecha Stanka	"	" 40
39 Bartłomieja Hryca	"	" 41
40 Jędrzeja Króla	"	" 42
41 Wojciecha Cetery	"	" 43
42 Jana Fafrowicza	"	" 44

różnych związków robotniczych oraz organizacji komunistycznych pochód z sztandarami przy dźwiękach muzyki. W śródmieściu odbywało się zgromadzenie, na którym przemawiał sekretarz związku górników Cook. W przemówieniu swem Cook ostro zaatakował premiera Baldwina i oświadczył, że górnicy przybyli do Londynu, ażeby żądać dymisji premiera. Zebrani trzykrotnie powtóżyli okrzyk domagający się ustąpienia Baldwina. W dalszym ciągu Cook oświadczył, że w obecnej fazie walki klasowej nie wystarczają już same protesty. Należy rozwinąć organizacje robotnicze, ażeby kapitalistom uniemożliwić wyzysk robotników. Następnie uczestnicy zebrania przemarszerowali głównymi ulicami miasta do wschodnich przedmieść, gdzie się znajdują ich kwatery. Po drodze słyhać było okrzyki: „Niech żyje socjalna rewolucja!” „Precz z monarchją!” W dzielnicy, gdzie się znajdują redakcje pism prawniczych, demonstrowano przed redakcjami tych pism.

Prasa paryska zajmuje się intensywnie ostatnimi wypadkami w Rosji. Wśród różnych wersji, krążących w Paryżu, wymienić należy tę, która

twierdzi, że Trocki został uwięziony w Kremlu. Natomiast nie potwierdzają się wiadomości o zastrzeleniu Trockiego podczas ucieczki.

W Albanji objawiać się poczyną obecnie ruch przeciw włoski. W miastach albańskich odbywają się demonstracje a w Skulari demonstrujący studenci starali się nawet zerwać sztandar włoski z domu włoskiej ambasady. Ruch ten starają się wykorzystać sfery sympatyzujące z Jugosławją i robią starania, aby drogą demonstracji wymóc częściowe wycofanie wojsk włoskich z miast nadbrzeżnych. Tymczasem dokonano zmiany gabinetu, wyłączywszy ministrów italo-filskich.

Ogłoszenie.

WALNE ZGROMADZENIE

członków Ogniska Związku Podhalań w Krościenku n/D., odbędzie się dnia 11. grudnia 1927. roku.

PORZĄDEK DZIENNY:

1) Odczytanie protokołu, z poprzedniego Zgromadzenia 2) Sprawozdanie czynności Zarządu za rok 1927. 3) Wybór nowego Zarządu. 4) Wnioski i interpelacje.

Za Zarząd

R. Masztelarz
Sekretarz

Antoni Drobot
Prezes

43 Wojciecha Mrowcy	real ND. 47
44 Józef Byliny	„ „ 48
45 Jędrzeja Gacka	„ „ 50
46 Jędrzeja Kalaty	„ „ 51
47 Sebastjana Mrowcy	„ „ 52
48 Jana Króla Guzego	„ „ 54
49 Szymona Muchy	„ „ 55
50 Józefa Tyłki	„ „ 56
51 Zofji Fąfrowiczowej	„ „ 60
52 Ludwika Króla syna Wojciecha,	„ „ 62
53 Antoniego Waksmundzkiego	„ „ 63
54 Jakóba Fąfrowicza	„ „ 64
55 Macieja Króla	„ „ 67
56 Jana Walkosza Karolowego	„ „ 68
57 Jana Króla syna Wojciecha	„ „ 69

Liczba porządkowa 10. Karta główna
L. 2991 pod 24/4 1888.

Na zasadzie orzeczenia ok. Namiestnictwa jako komisji krajowej dla wykupna i regulacji ciężarów gruntowych z dnia 15. lutego 1884 l. 880 i potwierdzenia prawomocności z dnia 30 grudnia 1884 l. 892 prawo bezpłatnego poboru z lasów do dóbr Szaflary z pgl. należących w obrębie gminy kat. Murzasichle z płaszczyzny parcel lasowych zamierzonych 342, 994, 1053, 1164, 1165, 1166, 1270, 1414, 1416,

1417, 1420, 1422, 1423, 1456, 1461 i 1462, 1465, 1479, 1481, 1482, 1495, 1496, 1497, 1506, 1510, 1512, 1513, 1514, 1537, 1538, 1544, 1548, 1549, 1577, 1589, 1593, 1594, 1483, 341/2 975/2, 975/3 975/18, 991/2, 1037/3, 1038/3, 1054/1, 1054/3, 1054/4, 1163/1, 1457/1, 1457/16, 1458/1, 1459/1, 1459/2, 1466/1, 1471/1, 1484/1, 1494/2 1505/1 1509 2, 1516/7, 1516/4 1539/1, 1539/2 1539/3, 1539/4, 1539/5, 1539/6, 1539/7, 1539/8, 1541/1, 1541 2, 1541/4, 1541/5 1541/6 1542/1 1542/2 1547/1, 1550/1, 1563/1 i 1588/1, 1588/2, 1498/1 w przyległym do orzeczenia wykazie wykazanych i w skład majątności Murzasichle objętych niniejszym wykazem wchodzących, co roku z miejsca i w czasie oznaczonych w ustępie II 3 i 4 tego orzeczenia 12 stosów czterometrowych miękiego drzewa opałowego co do jakości i miary stosu bliżej oznaczonego w ustępie I i pod warunkami ustępów II 5—9 i III orzeczenia, na rzecz rz. kat. Proboszcza w Poroninie się wpisuje. Zbiór dok. Tom 8 lp. 177, 178.

Liczba porządkowa 11. L. 2992 pod 25 kwietnia 1888. karta główna. Na zasadzie orzeczenia ok. Namiestnictwa jako Komisji Krajowej dla wykupna i regulacji ciężarów gruntowych z dnia 15 lutego 1884 l. 881 i potwierdzenie prawo-

KRONIKA.

Z powodu choroby nie mogąc się ze wszystkimi osobami pożegnać, szlę pisemnie wszystkim Przyjacielom, Znajomym i dawnym Uczernicom serdeczne słowa pożegnania.

Izabela Liberakowa, Zakopane.

Przyjdźmy Kongregacji kupieckiej w N. Targu przypominam swym Członkom w powiecie, że dzień 8 grudnia ofiarowany ku czci Niepokalanego poczęcia N. P. M. jest świętem Kupiectwa Polskiego i bywa od wieków uroczyste obchodzony przez wszystkich chrześcijan trudniących się handlem przemysłem i rzemiosłem.

Zalecamy przeto PT. Członkom K. K. w większych ośrodkach na Podhalu jak: Zakopane, Cz. Dunajec, Krościenko, Szczawnica i td. aby święto 8 go grudnia obchodzone tam było jak najuroczyściej. W Nowym Targu odprawi uroczystą mszę świętą Ks. wikary Olech o godz. 9-tej na którą zapraszamy wszystkich Członków oraz Sympatyków naszej organizacji zawodowej.

Na prenumeratę złożyli: WP. Bittner Frank 2 dol., jak zaległość za II półr. 1926 i I półroczu 1927 r., Syjut Józef 1 dol. Bachleda Stanisław 3 dol., jako zaległość za II półroczu 1926 r. i na rok 1927 z Ameryki.

Najnowsza stacja radijoniczna, już zaczyna pracować w Katowicach. Siła jej jest wielka, będzie dochodziła do 12 kilowatów w antenie. To też będzie słyszana w całej Europie na jednolampowym odbiorniku.

U nas na Podhalu można ją słyszeć w godzinach wieczornych teraz na detektorze, na kryształku z galeny za 50 groszy. I to bardzo wyraźnie. Już teraz przekonało się o tem wielu gospodarzy. Później kiedy zacznie pracować z całą mocą, będzie słyszana na detektor w godzinach popołudniowych na Podhalu.

Zarząd Koła T. S. L. w N. Targu. im. J. Kasprowiecza uchwalił wyrazić serdeczne podziękowanie p. prof. Zygm. Lubertowiczowi za pracę na polu oświatowym na Podhalu, jak również X. Stan. Dąbrowskiemu. Równocześnie Zarząd ogłasza, jak lat poprzednich kursa: jeden dla analfabetów i drugi dla umiejących

mocności z dnia 30 grudnia 1884 l. 826 prawo do bezpłatnego poboru z lasów do dóbr Szaflary z pgl. należących w obrębie gminy katastralnej Murzasichle z płaszczyzny parcel lasowych zamierzonych 342 994. 1053, 1164, 1165, 1166 1270, 1414, 1415, 1417, 1420, 1422, 1423, 1456, 1461, 1462, 1465, 1479, 1481, 1482, 1495, 1496, 1497, 1506, 1510, 1512 1513, 1514, 1537, 1538, 1544, 1548, 1549, 1577, 1589, 1593, 1594 1483. 341/2, 975/2, 975/3, 975/18 991/2, 1037/3, 1038/3 1054/1, 1054/3, 1055/4, 1163/1, 1467/1 1457/16 1458/1 1459/1 1459/2, 1466/1, 1471/1, 1484/1, 1494/2, 1505/1, 1509/2, 1516/2 1516/4, 1539/1, 1539/2. 1539/3, 1539/4, 1539/5, 1539/6, 1539/7. 1539/8, 1541/1, 1541/2, 1541/4, 1541/5, 1541/6, 1542/1, 1542/2, 1547/1. 1550/1, 1563/1. 1588/1, 1588/2, 1498/1, w przyległym do orzeczenia wykazie wykazanych i w skład majątności tabularnej Murzasichle niniejszym wykazem objętej wchodzących co roku 2 miejsc i w czasie oznaczonych w ustępie II 3 i 4 tego orzeczenia 16 stosów czterometrowych miękkiego drzewa opałowego co do jakości i miary stosu bliżej oznaczonego w ustępie I pod warunkami ustępów II 5--9 i III orzeczenia na rzecz Rzym. katolickiego Probostwa w Szaflarach się wpisuje. Zbiór dok. Tom 6 lp. 179--180.

Liczba porządkowa 12. L. 8101 pod 18 listopada 1888. Na podstawie orzeczenia ek. Namiestnictwa jako komisji krajowej dla wykupna i regulacji ciężarów gruntowych z dnia 15 lutego 1884 l. 880 w uzupełnieniu intabulacji tu w poz. 10 uskutecznionej prawo do poboru bezpłatnie i co roku z parcel 987, 988, wchodzących w skład dóbr niniejszym wykazem objętych i dwanaście stosów czterometrowych miękkiego drzewa opałowego, co do jakości i miary stosu bliżej oznaczonych w ustępie I i pod warunkami ustępów II 5--9 i III tego orzeczenia na rzecz rzym. katol. Probostwa w Poroninie dodatkowo się intabuluje. Zbiór dok. Tom 8 lp. 177 i 178.

Lp. 13. L. 8102 pod 18 listopada 1888.

Na podstawie orzeczenia ek. Namiestnictwa jako komisji krajowej dla wykupna i regulacji ciężarów gruntowych z dnia 15 lutego 1884 l. 881 w uzupełnieniu o intabulacji tu w poz. 11 uskutecznionej — prawo do poboru bezpłatnie i co roku z parcel 987, 988, wchodzących w skład dóbr niniejszym wykazem objętych szesnaście stosów czterometrowych miękkiego drzewa opałowego co do jakości i miary stosu bliżej oznaczonego w ustępie I i pod warunkami ustępów II 5--9 i III tego orzeczenia, na rzecz Rzym. katol. probostwa w Szaflarach dodatkowo się wpisuje. Zbiór dokum. Tom 8 lp. 179, 180.

czytać i pisać, t. zw. kurs dokształcający. Zgłoszenia do dyr. Marcinowa w godz. rannych w szkole męskiej.

Na rozszerzenie bursy (dobudowa skrzydła) gimnazjalnej w Nowym Targu złożyli na ręce Redakcji JWP. P. N. N. 10 zł., Zygmunt Sobolewski 10 zł., Józef Uznański 100 zł., Kamil Jarmulski 5 zł. — Za dary serdeczne „Bóg zapłać“ składa *Ks. St. Kania*, prefekt bursy.

■ ■ ■ ■

Zarząd Główny Związku Podhalan zawiadamia Zarządy Ognisk Zw. Podh., że zmieniony statut został zatwierdzony przez Województwo krakowskie rozporządzeniem z 3 listopada 1927.

Statut wyjdzie z druku w bieżącym tygodniu, poczem Zarząd Gł. Zw. Podh. poda go do wiadomości Starostwu w N. Targu, Limanowej i Żywcu z podaniem miejscowości, w których są Ogniska Zw. Podh. [Kolo 8 grudnia br. Zarządy Ognisk podadzą do Starostw imienny skład Zarządu Ognisk, oraz nazwiska prezesa i sekretarza i ich zajęcie, że oni będą reprezentować Ognisko Zw. Podh. nazewnątrż.

Zarządy Ognisk zamówią potrzebną ilość egzemplarzy statutu. Każdy członek Zw. Podhalan winien mieć statut. Cenę poda się przy przesyłce pocztą za zaliczką.

Zarząd Główny Zw. Podhalan wystarał się o subwencję na wykończenie aparatu radja i uruchomienia go w kwocie 350 zł. przy poparciu WPP. Dyr. Depart. Skotnickiego i Rady Dra J. Lankaua — aby można było radjo przesyłać do Ognisk wiejskich.

Zarząd Główny wzywa wszystkich Członków Zw. Podh. do prenumeraty Gazety Podhalańskiej.

Zarządy Ognisk przesyłają wkładkę roczną Zarządowi Gł. Zw. Podhalan w Krakowie gimn. Św. Anny, Plac Groble, według statutu.

Prof. Ludwik Stopka,
sekretarz Zw. Podh.

Dyr. J. Zuchemski,
prezes Zw. Podh.

Śmierć syna Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Dnia 24. bm. zmarł po ciężkich cierpieniach syn Pana Prezydenta inżynier Franciszek Mościcki. Młody, 27-letni inżynier chemji rozwijał świetną działalność naukową, pracując pod kierunkiem swego ojca. W kwietniu b. r. ożenił się on z panną Pawłowiczówną ze Lwowa. Pracował w instytucie badań chemicznych, gdzie nabawił się choroby tyfusu. Zmarł na rękach żony i rodziców w swoim mieszkaniu na Żolibżu w Warszawie. P. Prezydentowi, Jego mał-

żonce i rodzinie towarzyszy żywe współczucie całego kraju.

Śmierć premjera Rumunji Jana Bratlena. Dnia 24. listopada zmarł nagle premjer rumuński Bratianu, mąż stanu, na którego barkach spoczywała polityka Rumunji i jej losy po śmierci króla Ferdynanda. Bratianu zmarł nagle po nieudanej operacji gardła wskutek uduszenia. Zmarły premjer liczył lat 63. Na premjera powołała regencja brata zmarłego Vintila Bratianu, ministra skarbu. Premjer odbył konferencję z gen. Averescu i próbował go nakłonić do wzięcia udziału w rządzie Averescu podobno wyraził zgodę. Natomiast dowódca narodowej partji chłopskiej Manju nie jest skłonny do zgody; domaga się on rozwiązania parlamentu. Nowy rząd oświadczył, że w sprawie powrotu ks. Karola stoi na tem samem stanowisku, co zmarły premjer i użyje wszystkich środków, by temu przeszkodzić. — W całym kraju panuje spokój.

Sprawa litewska zaostrza się coraz więcej. Waldemaras, jak źle zaczął, tak nie może trafić do lepszego końca. W kraju stracił poparcie, zniechęcił sobie Niemców i musi ustąpić lada chwila. Nowy rząd ma jedyną drogę tj. zgodę z Polską, do której nareszcie zmusi go Liga Narodów; aby tam raz stanowczy krok zrobiono, do Genewy jedzie sam marszałek Piłsudski z dokumentami, które zebrał w dwukrotnym pobycie we Wilnie. Niemcy i Sowiety koło Litwy chciały robić zwykły huczek i chciały się narzucić na „uspokoicielei Litwy, ale Polska jak zwykle z godnością i cierpliwością czeka na rozstrzygnięcie Ligi Narodów, a tamtym nawet nie odpowiada.

Rozwiązanie Sejmu i Senatu W poniedziałek 28 listopada o godz. 10.30 przybył do gmachu Sejmu sekretarz prezesa Rady ministrów por. Zaćwilichowski, który doręczył obu marszałkom Sejmu i Senatu zarządzenie Prezydenta Rzplitej w sprawie rozwiązania Sejmu i Senatu.

Zarządzenie opiewa: Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 36 ust. 2 Konstytucji, rozwiązuję Sejm i Senat z powodu upływu czasu, na który zostały wybrane. Warszawa, dnia 28 listopada 1927.

Podpisano; Prezydent Rzeczypospolitej I. Mościcki. Prezes Rady ministrów J. Piłsudski. Do zarządzenia tego dołączone jest pismo następujące: „Do Pana Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu. Mam zaszczyt przesyłać p. Marszałkowi zarządzenia p. Prezydenta Rzplitej z dnia 28 listopada 1927. r

w sprawie rozwiązania Sejmu i nadmieniam, że przysyłam równocześnie uwierzytelniony odpis tego zarządzenia p. marszałkowi Senatu. Podpisano Prezes Rady ministrów w zastępstwie Bartel m. p". W ten sposób stosownie do przepisów Konstytucji, pięciolecie okresu ustawodawczego zostało z dniem dzisiejszym zamknięte.

Tak więc sejm i senat należą już do nieboszczyków i to do takich, po których śmierci ulgę się czuje. Smutne to dla naszego społeczeństwa, że w zaraniu odzyskania wolności mamy takich nieboszczyków, tem więcej, że niema tu po naszej stronie winy. Narzucono nam ordynację wyborczą zupełnie nieodpowiednią dla naszego narodu. Walki o niepodległość dopiero się ukończyły, o tej niepodległości marzyła większa część naszego społeczeństwa od lat dziecinnych i za nią tęskniła, a odzyskawszy wolną i niepodległą Ojczyznę pragnęła ją mieć wielką i potężną, pragnęła, by w niej wszystkim było dobrze, a nie myślało o partiach i partyjniactwie. O tem pomyślały jednostki, jedne może z ambicji, inne z innych przyczyn, a najmniej z miłości dla naszej dopiero co z grobu powstałej Matki. Przeważna część ludzi niosących kartki do urny za małym wyjątkiem zasiekłych partyjników niosła je nie z przekonania do tego lub owego stronnictwa, ale z wiarą w ludzi, których stronnictwo dane postawiło, z tą wiarą, że ci ludzie będą pracować dla Polski, a nie dla partji, a tem bardziej dla siebie. Wiare tę zaczerpnęli z pięknych słówek na zgromadzeniach przedwyborczych, ze słówek w które ci, co je wygłaszali, zaraz sami nie wierzyli. Oni mieli partje na celu wyborcy zaś o Polsce myśleli. Za błąd swój, a bez naszej winy zapłaciliśmy gorzko upadkiem kraju, nędzą, poturaniem nas za granicą i lekceważeniem

Komuż mamy dalej do zawdzięczenia tą zjadłość ludzi na siebie, komu zawdzięczamy, że najserdeczniejsi nawet od dziecka przyjaciele rozeszli się w nienawiści, że rodzeństwo nawet wprost z nożem rzuca się na siebie, chociaż nawet dobrze nie wie, o co im chodzi, — tylko partyjniactwo, a ojcem jego był sejm. Tak, bo przykład idzie z góry.

Złote sny o znaczeniu i potędze wnetby się były rozwiały, gdyby na sejm nie znalazł się bat w wypadkach majowych. To też dziś po śmierci sejmu, nikt nad nim nie płacze. Łzy ronily przed zgonem tylko różne partje, które w swoich gazetach pisały o konieczności istnienia

sejmu i robiły gwałt, że się jego autorytet po niewiera ale już nikt w to nie uwierzył, bo sejm sam się pogrzebał razem z autorytetem i był już trupem przed jego rozwiązaniem. Nikt go nie zabił, ale on sam siebie. Dla nas jednak została nauka, z której musimy skorzystać jeżeli nie chcemy, by wróciło to co było, a od czego każdy odwraca się ze wstrętem i strachem.

Cel.

Na naszych Kresach.

Czytamy w Gazecie Gospodarczej o tem, jak nasi gospodarują na Kresach; Stosunkowo mało pisze się o Kresach Wschodnich, co też daje powód do myślenia, że tam się nie nie zmieniło, że ludność po dawnemu „sochą drawnianą“ uprawia rolę, głodzi inwentarz, a sama żywi się grzybami i ziemniakami. . .

Tak jednak nie jest. Dziś na Kresach dużo się zmieniło, obecnie wre tam wzmożona praca nad ulepszeniem i poprawą rolnictwa i hodowli.

Duży wpływ na podniesienie kultury rolnej w powiecie wołkowyskim wywiera Okręgowe Tow. Rolnicze, które kierowane przez znanego i zasłużonego działacza, prezesa p. Bispinga i wiceprezesa p. Sichenia prowadzi wyteżoną pracę we wszystkich niemal działach rolnictwa.

Działem hodowlanym przy Okr. Tow. Rol. zajmuje się instruktor hodowlany p. M. Oglaza, z wielkiem zamilowaniem oddający się swemu zawodowi, dzięki czemu i wyniki pracy są znaczne

W powiecie założono 2 mleczarnie spółdzielcze, rozstawiono buhaje rasy czerw. polskiej, kupione częściowo z funduszy Okr. Tow. Rolniczego, częściowo z zasiłków Sejmiku, uruchomiono kółko kontroli obór większej i mniejszej własności.

Dział trzody chlewnej wybija się na pierwszy plan. Wywóz tuczniaków słoninowych jest tak znaczny, że zwracało to uwagę Min. Rolnictwa, które postanowiło założyć dużą spółdzielczą rzeźnię, któraby mogła przerabiac materjał miejscowy. Budowa jest już w t. ku.

Hodowla owiec kozuchowych znacznie rozwinęta: owce hoduje niemal każdy gospodarz.

Tkactwo i wyrób samodziałów bardzo rozposzechnione, a także wyprawianie skór na kozuchy.

Na życie rolnicze niemaly wpływ wywierają polscy osadnicy, którzy bądź to jako wojskowi otrzymali działki ziemi, bądź jako ewwilni z wolnej ręki zakupili parcelę, a osiedliwszy się stosują lepszą uprawę, posługują się lepszym ziarnem siewu, używają nowoczesnych narzędzi, co chętnie przyswajają miejscowi rolnicy.

Największa ilość osadników znajduje się w okolicy Świsłoczy. Przyzwyczajeni do innych warunków, rozumiejąc znaczenie zbiorowej pra-

cy, osadnicy ci bardzo szybko potrafili należycie zorganizować się. Sprowadzają zatem nawozy sztuczne, prowadzą doświadczenia nawozowe, utrzymują rozplodniki i t. d.

Zawdzięczając temu zrozumieniu, założono mleczarnię spółdzielczą w Świsłoczy i 2 filje, do których coraz więcej przybywa członków z pośród gospodarzy miejscowych.

Zwiedzając gospodarstwa osadników, podziwiałem w jak szybkim tempie zostały zabudowane (w niektórych domki, jak na osadników nawet zbyt kłowne). Rola wszędzie dobrze uprawiona, pomimo, że na początku u niejednego na polu porastały zagajniki.

Przyzwyczajeni do karności i posłuchu, nawet na osadach nie mogą się obejść bez rozkazów, przeto wybrali z pośród siebie komendanta, którego we wszystkim się radzą.

Beztraska, którą wynieśli z szeregów i dobry humor towarzyszy im i obecnie.

Nie też dziwnego, że i piosenki dawne żołnierskie, aczkolwiek poprzerabiane i dostosowane do nowych warunków, są też w użyciu.

Parę urywków poniżej zamieszczam:

I	II.
„Za cnotę żołnierską Został odznaczony, W enocie trwa dotychczas I nie szuka żony, Buduje stodołę, W ziemię wkopał słupy. Gospodarstwo jego Nie trzyma się kupy”.	Na karczówce siedzi, Sam też krowy doi, Brak mu własnej studni W Wiśle konie poi. Z krańców świata przyszedł— Tak się poniewiera... Kogo Bóg chce skarać Rozum mu odbiera”.

Dużo wśród nich b. oficerów i podoficerów, którzy w pracy społecznej biorą żywy udział i wywierają wpływ na kulturę miejscowej ludności, są także rozsądnikami polskości na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej

K. Jaroszewicz

Za ten dział redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy pospieszyli nam z pociechą i wyrazami współczucia oraz brali udział w oddaniu ostatniej przysługi bratu mojemu ś. p.

STANISŁAWOWI STARCZOWSKIEMU

a szczególnie p. Burm. J. Rajskiemu, p. Dyr. L. Czechowi z Gronem Profesorskiemu, Księżom C. Łukasikowi i Kani, Delegacji przybyłej z Ostrzeszowa w osobach Ks. Dr. Skazińskiego, p. Prof. Hagota i Uczni z tamtejszego zakładu, Delegacjom i Kolegom z Krakowa, Kolegom będącym na miejscu, p. Kosińskiemu, p. Stiasnemu i Druchnom składam tą drogą serdeczne podziękowanie.

Siostra.

Judyta poemat biblijny
— napisał —
X. Błażej Łaciak.

Cena 1 zł. 30 gr., do nabycia w księgarniach

Zawiadamiamy, że zajście, jakie miało miejsce 12. maja b. r. między p. Burmistrzem Rajskim a p. Inżynierem Cudlichem, zostało dla obydwu stron honorowo załatwione.

Stanisław Mróz, Dr. Typrowicz,
Franciszek Drużbacki, Dr. Spieszny.

Wszech nauk lekarskich

Dr. I. SEGAL

ordynuje w Czarnym Dunajcu
obok Urzędu pocztowego.

POSZUKUJEMY

zaufania godnej osoby, dla której w jego miejscowości zamieszkania zamierzamy urządzić filję naszego przedsiębiorstwa. Zawód i miejsce zamieszkania obujętne. Stały dochód miesięczny zł. 1500.— Reflektant zajmowałby się pod kierownictwem Dyrekcji prowadzeniem filji, a specjalnie podziatem towarów (żaden skład) na swą okolicę. Zawód obecny można zatrzymać. Zgłoszenia pod »Filja Nr. 278« do

Biura Ogłoszeń »PAR« w Poznaniu,
— Aleje Marcinkowskiego 11. —

OLIWA

do świecenia!

prawdziwa rzepekowa.
przedwojennej jakości.
świeci na jednym knotku
— :: 24 godzin :: —

do nabycia w handlu

Ad. Zapiórkowskiego,
NOWY TARG,
RYNEK 13. TEL. 19.